

نفرکتومی (Kidney removal)

تعریف

نفرکتومی (برداشتن کلیه) یک روش جراحی به منظور برداشتن کلیه است. نفرکتومی می تواند توسط ایجاد شکافی بزرگ در ناحیه شکم یا پهلو (نفرکتومی باز) انجام شود و یا از طریق ایجاد چند شکاف کوچک در ناحیه شکم (نفرکتومی لاپاراسکوپی) صورت گیرد. نفرکتومی هدایی به فرآیندی اطلاق می شود که طی آن کلیه ای سالم جهت پیوند زدن به شخص نیازمند از بدن فرد سالم برداشته می شود.

کارکرد کلیه

بیشتر مردم دو کلیه دارند؛ عضوهایی به اندازه مشت دست که تقریباً در ناحیه فوقانی-خلفی حفره شکم واقع شده اند. کلیه ها چند وظیفه مهم بر عهده دارند که شامل موارد زیر است:

- تصفیه نمودن مواد زائد و مایعات اضافی از خون
- تولید مواد معدنی جریان خون در سطح مناسب
- تولید هورمون های مورد نیاز جهت تنظیم فشار خون و موثر در خونسازی است
- نفرکتومی هدایی که عملکرد خوبی فردی سالم با کلیه هایی که عملکرد خوبی دارند و احتمال ایجاد اختلالی خاص، مثل فشار خون بالا یا دیابت، در آنها کم است؛ انتخاب هدایی مناسب برای هدای کلیه به افراد نیازمند پیوند هستند. شانس بقای گیرنده پیوندی که از یک اهداکننده زنده کلیه دریافت می کند نسبت به فردی که کلیه فردی وفات یافته را دریافت می کند بیشتر است.

خطرات احتمالی

هرچند کارکرد کلی کلیه پس از نفرکتومی کمتر می شود اما همین مقدار باقیمانده از کلیه برای ادامه یک زندگی سالم کافی است.

مشکلاتی که ممکن است در اثر کاهش کارکرد کلیه در طولانی مدت رخ دهد شامل موارد زیر است:

- فشار خون بالا (هیپرتانسیون)
- پروتئوری

عمل نفرکتومی

فرد پیش از انجام عمل بی هوشی عمومی دریافت می کند و طی انجام عمل به طور کامل بی هوش است. احتمالاً به فرد کاتتر ادراری-لوله ای برای تخلیه ادرار از مثانه- نصب می شود. جراحی باز: اگر فرد تحت انجام جراحی باز نفرکتومی قرار می گیرد، جراح برشی به طول ۲۰ تا ۲۵ سانتی متر، در پهلو یا شکم باز می کند. ممکن است لازم شود که آخرین دنده تحتانی برداشته شود.

- جراحی لاپاراسکوپی: اگر فرد تحت انجام نفرکتومی لاپاراسکوپی قرار می گیرد، جراح تعدادی برش کوچک در شکم ایجاد می کند که از طریق آنها ابزارهایی عصامانند که مجهز به دوربین فیلم برداری و ابزارهای جراحی کوچک است را وارد بدن می کنند.

- درموقع عمل نفرکتومی جراح تمامی کلیه، بافت چربی اطراف کلیه و بخشی از لوله متصل کننده کلیه به مثانه (میزنای) را برمی دارد.

پس از انجام عمل دوره نقاهت و مدت بستری شدن در بیمارستان بسته به سلامت کلی فرد و نوع نفرکتومی انجام شده متفاوت است.

بسته به توانایی فرد برای برخاستن از تخت و نوع عمل انجام یافته، کاتتر ادراری طی ۲۴ تا ۴۸ ساعت اول پس از جراحی برداشته می شود. فرد پیش از ترک نمودن بیمارستان باید دستورالعمل محدودیت های غذایی و فعالیت جسمی را دریافت نماید. به طور کلی بیمار تشویق می شود تا هر چه زود تر انجام فعالیت های جسمانی سبک و روزانه را شروع کند و از انجام فعالیت های شدید جسمانی و ورزشی به مدت چند هفته اجتناب کند.

چگونه آماده شوید

پیش از انجام جراحی، با جراح و اعضای دیگر تیم درمان در مورد انتخاب های موجود گفتگو کنید. سوالاتی که می توانید پرسید شامل موارد زیر است:

- در مورد من عمل جراحی باز انجام می شود یا لاپاراسکوپی؟

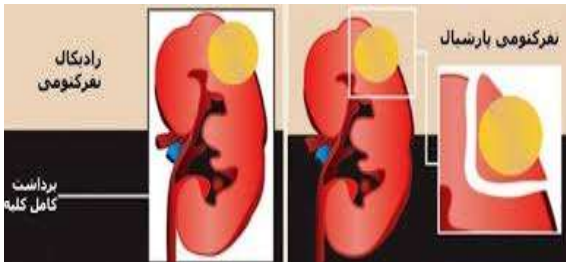
برنامه ریزی برای بستری شدن در بیمارستان بسته به نوع عمل، مدت بستری در بیمارستان دو یا سه روز است. از جراح یا اعضای دیگر تیم درمان در مورد مدت زمان دوره نقاهت سوال کنید.

آماده شدن برای جراحی

معمولاً مسئولین بیمارستان دستورالعملی مبنی بر آنچه که باید طی روز قبل از جراحی و روز جراحی انجام دهید به شما می دهند. می توانید سوالات زیر را پرسید:



نفرکتومی



بخش پیوند کلیه

پیگیری کارکرد کلیه

بیشتر مردم می توانند فقط با داشتن یک کلیه کارایی مناسبی داشته باشند. شخص باید سالی یکبار برای بررسی عوامل مربوط به کارکرد کلیه که در زیر آمده اقدام کند:

- فشار خون: پیگیری دقیق فشار خون مهم است چرا که کاهش کارکرد کلیه می تواند منجر به افزایش فشار خون شود که آن هم به نوبه خود می تواند باعث آسیب به کلیه شود.
- سطح پروتئین ادرار: سطح بالای پروتئین ادرار (پروتئینوری) ممکن است نشانگر آسیب کلیوی یا کارکرد ضعیف کلیه باشد. غذاهای کم چربی پیروی کنید.

- مصرف روزانه نمک را کاهش دهید. به میزان نمک (سدیم) موجود در مواد غذایی بسته بندی شده توجه ویژه ای داشته باشید.
- از غذاهای سرشار از پروتئین اجتناب کنید چرا که باعث تحمیل بار اضافی به کلیه ها می شود.

- از مصرف الکل خودداری کنید.
- به طور مرتب ورزش کنید.
- از آسیب به کلیه ها اجتناب کنید. از ورزش های مهاجمی بپرهیزید و هنگام شرکت در ورزش هایی که احتمال تصادم یا افتادن در آنها وجود دارد از ابزار های محافظت کننده استفاده کنید.

- از چه زمانی باید ناشتا بمانم؟
- آیا می توانم داروهایم را مصرف کنم؟
- اگر چنین است، چه زمانی قبل از جراحی می توانم داروهایم را مصرف کنم؟
- کدام یک از داروها را نباید مصرف کنم؟
- چه زمانی باید در بیمارستان حاضر شوم؟
- برنامه ریزی برای اهدای کلیه اگر قصد دارید کلیه اهدا کنید، آزمایشات دقیقی به منظور مشخص نمودن اینکه آیا انتخاب مناسبی برای این کار هستید یا خیر بر روی شما انجام می شود. معیار های لازم برای اهدای کلیه شامل موارد زیر است:
- سن ۱۸ سال و بالاتر
- گروه خونی مطابق با فرد گیرنده پیوند
- سلامت عمومی مناسب
- دارای دو کلیه با کارکرد خوب
- عدم دارا بودن سابقه پرفشاری خون، بیماری کلیوی، دیابت، عوامل خطر بیماری قلبی عروقی یا سرطانی مشخص
- سلامت روانی مناسب

نتایج

سوالاتی که ممکن است بخواهید پس از انجام نفرکتومی از جراح یا اعضای دیگر تیم درمان بپرسید، شامل موارد زیر است:

- هر چند وقت یکبار لازم است کارکرد کلیه ام پیگیری شود؟